

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р4 р 158/2015
24.09.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у поступку за заштиту права на суђење у разумном року предлагача Ж.Н. из К., кога заступа М.Ћ.М., адвокат из К., у седници већа одржаној дана 24.09.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

Врховни касациони суд **ОГЛАШАВА СЕ** апсолутно ненадлежним за одлучивање о захтеву предлагача Ж.Н. из К. у делу којим је тражена заштита права на суђење у разумном року у предмету Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1423/13 и у наведеном делу захтев **ОДБАЦУЈЕ**.

Врховни касациони суд **ОГЛАШАВА СЕ** стварно ненадлежним за одлучивање о захтеву предлагача Ж.Н. из К. у делу којим је тражена заштита права на суђење у разумном року у извршном поступку који се пред Првим основним судом у Београду води под бројем И 5710/14 и предмет се у наведеном делу **УСТУПА** Вишем суду у Београду као стварно и месно надлежном суду.

Образложење

Предлагач Ж.Н. из К. је Врховном касационом суду поднео захтев за заштиту права на суђење у разумном року у предметима Основног суда у Крагујевцу П1 8555/10, Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1423/13 и Првог основног суда у Београду И 5710/14. У предлогу је навео да је 15.10.2010. године Основном суду у Крагујевцу поднео тужбу ради заштите права из радног односа и да је у наведеном парничном предмету донета пресуда П1 8555/10 од 15.01.2013. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1423/13 од 13.03.2014. године, чиме је поступак правноснажно окончан. На основу правноснажне и извршне пресуде предлагач је као извршни поверилац Првом основном суду у Београду поднео предлог за извршење. Решењем Првог основног суда у Београду И 5710/14 од 01.07.2014. године одбачен је предлог за извршење извршног повериоца, а овде предлагача, који је против наведеног решења изјавио приговор. О наведеном приговору у време подношења захтева за заштиту права на суђење у разумном року није одлучено. Предложио је да Врховни касациони суд утврди да је предлагачу повређено право на суђење у разумном року у наведеним предметима, да се одреди рок у коме ће први основни суд у Београду окончати поступак у предмету И 5710/14 и да се због повреде права предлагачу одреди накнада у износу од 100.000,00 динара.

Испитујући по службеној дужности надлежност за одлучивање о захтеву за суђење у разумном року у смислу члана 16. и 17. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11... 55/14), у вези члана 8а Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр.116/08 ... 101/13) и члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС“ бр.25/82..., „Службени гласник РС“ бр.46/95...6/15), на чију примену упућује члан 8в Закона о уређењу судова, Врховни касациони суд је оценио да није надлежан за одлучивање о захтеву предлагача.

Одредбом члана 8а. став 1. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр.116/08 са изменама и допунама) прописано је да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту тог права, да се захтевом из става 1. овог члана може тражити и накнада за повреду права на суђење у разумном року, као и да је поступак одлучивања о захтеву из става 1. овог члана хитан. Према одредби члана 8б истог закона, ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

Из наведених законских одредаба произилази да странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року може захтевати убрзање поступка само у предметима који нису правноснажно окончани до дана подношења захтева, односно да се непосредно вишем суду захтев за повреду права на суђење у разумном року може поднети само уколико тај поступак није правноснажно окончан, у ком случају ће суд, када утврди повреду права, одредити рок у коме ће суд окончати поступак и предузети друге мере предвиђене законом. Сврха захтева за заштиту права на суђење у разумном року је да се поступак убрза и да се одреди примерена накнада као вид сатисфакције, уколико се утврди да је дошло до повреде права на суђење у разумном року, па у ситуацији када је поступак правноснажно окончан, предлагачи не могу тражити да непосредно виши суд утврди да им је повређено право на суђење у разумном року, нити накнаду за повреду тог права. Надлежност за одлучивање о повреди права на суђење у разумном року подељена је између судова установљених Законом о уређењу судова и Уставног суда, па је за одлучивање о повреди овог права у правноснажно окончаним судским поступцима надлежан Уставни суд.

У конкретном случају, захтевом предлагача тражена је заштита права на суђење у разумном року у парничном предмету који је правноснажно окончан пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 1423/13 од 13.03.2014. године, а на основу наведене правноснажне и извршне пресуде предлагач је покренуо извршни поступак, који се у време подношења захтева пред Првим основним судом у Београду води под бројем И 5710/14. Међутим, извршни поступак је посебна врста грађанског судског поступка, који представља засебну процесну целину и може се посматрати одвојено од парничног поступка који му је претходио. Како је у конкретном случају тражена заштита права на суђење у разумном року у правноснажно окончаном парничном поступку, Врховни касациони суд се у смислу члана 16. ЗПП у наведеном делу огласио апсолутно ненадлежним и захтев предлагача одбацио.

Врховни касациони суд је применом члана 17. став 1. ЗПП оценио да није стварно надлежан за одлучивање о захтеву предлагача у делу којим је тражена заштита права на суђење у разумном року у извршном поступку који се пред Првим основним судом у Београду води под бројем И 5710/14.

Појам непосредно вишег суда одређен је чланом 15. Закона о уређењу судова који, између осталог, прописује и да је апелациони суд непосредно виши суд за виши суд и основни суд (члан 15. став 2. Закона), а да је виши суд непосредно виши за основни суд, када је то одређено овим законом (члан 15. став 3. Закона). Одредбом члана 15. став 1. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/2008 ... 101/13) прописано је да је Врховни касациони суд непосредно виши суд за Привредни апелациони суд, Виши прекршајни суд, Управни суд и апелациони суд.

Имајући у виду наведено, следи да је за одлучивање о захтеву за заштиту права на суђење у разумном року у извршном поступку увек надлежан виши суд у првом степену. Стога је за одлучивање о делу захтева предлагача који се односи на поступање основног суда у предмету извршења у коме је предлагач извршни поверилац стварно и месно надлежан Виши суд у Београду, као непосредно виши суд у односу на Први основни суд у овој материји, сагласно одредбама члана 8а. и 15. став 3. Закона о уређењу судова и члана 4. став 1. тачка 1. Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава („Службени гласник РС“ број 101/2013).

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Снежана Андрејевић,с.р.**